

Hoor- en adviescommissie

ADVIES

AAN GEDEPUTEERDE STATEN

naar aanleiding van de behandeling van de bezwaarschriften ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van [REDACTED] en [REDACTED] (ingediend door [REDACTED], voorzitter en [REDACTED], secretaris en [REDACTED], penningmeester) (bezwaarden) tegen het besluit van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (verweerders) van donderdag 19 december 2019, waarbij op grond van artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming onder voorschriften ontheffing is verleend voor het kappen van bomen op de locatie Wilhelminalaan 12 te Alkmaar.

ONTVANKELIJKHEID

Gelet op de datum waarop het bestreden besluit is verzonden, donderdag 19 december 2019, en gelet op de data waarop de per post verzonden bezwaarschriften zijn ontvangen, 9 januari 2020 [REDACTED] en 14 januari 2020 [REDACTED] stelt de commissie vast dat de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn zijn ingediend. Om tot een inhoudelijke behandeling van de bezwaarschriften te overgaan, dient eerst vastgesteld te worden of bezwaarden als belanghebbenden ex artikel 1:2 van de Awb kunnen worden aangemerkt.

[REDACTED]:
Op grond van artikel 1:2, eerste lid van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtsreeks bij een besluit is betrokken.

Volgens vaste jurisprudentie (Uitspraak Raad van State 26 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3107) dient een bezwaarde een voldoende objectief en actueel, eigen en persoonlijk belang te hebben dat hem in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit.

Het feit dat bezwaarde de Westerhout en het Noordwest Ziekenhuis bezoekt en dat zij het troostend vindt om na een bezoek aan het graf van een dierbare langs het Daslookpad door de Westerhout te wandelen, is ontoereikend om te kunnen spreken van een objectief belang dat zich van dat van anderen onderscheidt die ook de Westerhout en het Noordwest Ziekenhuis bezoeken. Tevens is niet gebleken dat bezwaarde op een dusdanige korte afstand van de betreffende bomen woont dat zij om die reden als belanghebbende aangemerkt kan worden (RBNHO 21-2-2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:1303).

Hieruit volgt dat bezwaarde [REDACTED] niet kan worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb.

[REDACTED]:
Om te kunnen bepalen of de stichting als belanghebbende ex artikel 1:2, derde lid van de Awb kan worden aangemerkt, is volgens vaste jurisprudentie (ABRvS 10-04-2019, ECLI:NL:RVS:2019:1139) naast haar statutaire doel, van belang of zij feitelijke werkzaamheden verricht met het oog op de behartiging van haar doelstelling.

Bezwaarde heeft onder andere aangegeven dat er educatieve rondleidingen worden gegeven, voorlichting wordt gegeven via sociale media, een bijdrage is geleverd aan de vleermuistelling in de Alkmaarderhout in 2017 en dat de stichting regelmatig overleg pleegt met de Vogelwerkgroep Alkmaar en de Stichting Animo. Gelet op deze werkzaamheden en het doel van de stichting is de

Hoor- en adviescommissie

commissie van mening dat zij als belanghebbende kan ex artikel 1:2, derde lid van de Awb kan worden aangemerkt.

GRONDSLAG

De grondslag van het bestreden besluit is gelegen in artikel 3.8 lid van de Wet natuurbescherming (Wnb).

INHOUD VAN HET BESTREDEN BESLUIT

Bij besluit van 19 december 2019 (het bestreden besluit) hebben verweerders aan de Noordwest Ziekenhuisgroep (de Ziekenhuisgroep) op haar aanvraag een ontheffing verleend als bedoeld in artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (Wnb) van de verbodsbepalingen 3.5, tweede lid, Wnb voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis. Tevens is ontheffing verleend van het verbod in artikel 3.5, vierde lid Wnb voor zover het betreft het beschadigen van verblijf- of rustplaatsen van exemplaren van de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootvleermuis en de watervleermuis. Aan de ontheffing zijn algemene en specifieke voorschriften verbonden.

Verweerders hebben de gevraagde ontheffing verleend, kort samengevat omdat de nieuwbouw (uitbreiding) van het Noordwest Ziekenhuis te Alkmaar wordt gezien als een dringende reden van groot openbaar belang in de zin van artikel 3.8 Wnb, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de populatie van de betrokken vleermuissoorten.

Daarbij hebben verweerders om negatieve effecten van de kap- en verplaatsingswerkzaamheden voor de diverse soorten vleermuizen tot een minimum te beperken algemene voorschriften en specifieke voorschriften aan de ontheffing verbonden. De voorschriften gaan onder meer over de periode waarin het werk kan plaats vinden en het treffen van bijkomende maatregelen om de gevolgen van de verstoring te beperken, zoals verplaatsing en herplanting van bomen en maatregelen om de vleermuizen na de bouwwerkzaamheden minder door licht te verstoren. Daarnaast hebben verweerders de Ziekenhuisgroep de plicht opgelegd om de start van de werkzaamheden vijf dagen te voren te melden en daarbij een ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Verweerders hebben zich bij hun besluitvorming gebaseerd op een rapport van het door de Ziekenhuisgroep ingeschakelde SWECO Nederland BV van 12 april 2019 (Activiteitenplan ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar), de beantwoording door SWECO van 4 juli 2019 van door verweerders in verband met de aangevraagde ontheffing gestelde vragen en de beantwoording van 30 september 2019 en 22 november 2019 door SWECO van verdere aanvullende vragen van verweerders.

Voorafgaand aan het indienen van het bezwaarschrift had de Ziekenhuisgroep reeds 70 bomen gekapt. Op korte termijn wil zij nog 29 bomen kappen. Van 10 bomen moet de kap volgens de ontheffing nog met een jaar worden uitgesteld. Daarnaast wil de Ziekenhuisgroep 10 bomen op korte termijn verplaatsen. De overige 9 bomen mogen volgens de ontheffing eerst over een jaar worden verplaatst, maar de Ziekenhuisgroep wil die bomen daarvoor, zoals uit de ontheffing volgt, wel thans prepareren.

Voor de aanvraag heeft de Ziekenhuisgroep aanvullend vleermuisonderzoek laten doen, dat uitgevoerd is door Bureau Endemica en SWECO.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE TEN AANZIEN VAN DE BEZWAREN EN DE VERWEREN

Alvorens in te gaan op de bezwaren, merkt de commissie op dat partijen hebben aangegeven af te zien van hun recht om gehoord te worden ex artikel 7:3, aanhef en onder c, van de Awb.

Hoor- en adviescommissie

Bezwaar 1: Westerhout algemeen

Bezwaarde geeft aan dat de Westerhout officieel het natuurdeel van de Alkmaarderhout is, wat altijd minimaal onderhouden is. Dit is voor de biodiversiteit heel gunstig. Voor het welzijn van het park en de vleermuizen is het onaanvaardbaar dat bij alle activiteiten binnen het nieuwbouwproject geen samenhang wordt gezien. Hierbij doelt bezwaarde op cumulatief negatieve effecten die alle verschillende projecten veroorzaken. Natuurbescherming gaat niet over het opzoeken van de juridische grenzen van hetgeen mogelijk is. Het gaat over maximaal behoud van bestaande natuur. De wetgever heeft met de Omgevingswet (2017) beoogd dat bij nieuwe ontwikkelingen tijdig door provincie en gemeente de samenhang der dingen wordt bekeken, zodat – eveneens tijdig – maatregelen kunnen worden genomen die de natuur beschermen en die kunnen voorkomen dat er procedures over ontstaan.

Hierbij citeert bezwaarde minister S.A. Blok in antwoord op Kamervragen van de VVD, (brief met kenmerk 2016Z08452):

‘De Omgevingswet gaat uit van een integrale benadering van de fysieke leefomgeving aan het begin van het planproces. Dat is één van de verbeterdoelen van de Omgevingswet. Daarbij krijgen provincies en gemeenten de beschikking over meerdere instrumenten om deze integrale benadering samen vorm te geven, waartoe ook een vroegtijdige afstemming behoort van ontwikkelbelangen en natuurbelangen (naast andere belangen). Juist deze integrale benadering kan vertraging voorkomen.’

Bezwaarde stelt dat bij met name de nieuwbouwplannen voor het Noordwest Ziekenhuis gemeente en ziekenhuis op dit punt de participatie hebben laten vastlopen. De klankbordgroep is op een zeker moment ontploft en de gemeente wenste niet verder te praten. Deze informatie zou blijken uit stukken die zij via de Wet openbaarheid bestuur hebben verkregen. Volgens bezwaarde heeft de gemeente ernstige steken laten vallen bij de participatie.

Bezwaarde stelt, omdat in Nederland alle plannen los van elkaar bekeken worden, dat elke ingreep, hoe klein ook, in een gebied dat voor de vleermuis gunstig is, daardoor altijd een ongunstig effect heeft op de natuurlijke staat van instandhouding. In tegenstelling tot de conclusie van de Omgevingsdienst, wat volgens bezwaarde niet is onderbouwd.

Volgens bezwaarde kun je nu eenmaal dingen die niet gebeuren niet aantonen, dat is een wetenschappelijk gegeven. Bezwaarde verwijst hier naar het voorzorgsprincipe, zoals omschreven in de Habitatrichtlijn. Bezwaarde stelt dat zo lang er geen glashelder bewijs is dat de soorten niet achteruitgaan elke ingreep een overtreding is van die richtlijn.

Vanuit het voorzorgsprincipe zou kap verboden moeten worden aangezien vleermuizen in het kader van de Habitatrichtlijn Europese bescherming genieten. Het bestemmingsplan geeft het Noordwest Ziekenhuis ruimte om creatief in te spelen op ontwikkelingen gedurende het traject. Daarbinnen past ook dat gekeken wordt naar extra mogelijkheden om de aantasting van de Westerhout te voorkomen.

Verweer:

Verweerders stellen dat de Wnb-ontheffing voldoet aan de eisen van artikel 3.8 vijfde lid Wnb. Concreet gelden de volgende eisen:

1. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. de ontheffing is nodig om een van de specifiek genoemde redenen;
3. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat is onderbouwd onder het kopje “Andere bevredigende oplossing” op blz. 6 van de Wnb-ontheffing. Het project is gebonden aan een specifieke locatie.

De Wnb-ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of

Hoor- en adviescommissie

economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, onder 3, van de Wnb).

Op het betrokken belang is uitgebreid ingegaan onder het kopje "Belang van de ingreep" op blz. 6 en 7 van de Wnb-ontheffing. Hier is onderbouwd dat de vernieuwbouw van het ziekenhuis nodig is gelet op de verouderde staat van de gebouwdelen, de noodzaak om te blijven voldoen aan wet- en regelgeving en het faciliteren van medisch-technische ontwikkelingen.

Dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan is per soort onderbouwd onder het kopje "Staat van instandhouding" op blz. 7 t/m 11 van de Wnb-ontheffing. In dat kader is van belang dat in de Wnb-ontheffing een groot aantal mitigerende en compenserende maatregelen is voorgeschreven.

Verder stellen verweerders dat [REDACTED] in haar bezwaarschrift nergens stelt dat de Wnb-ontheffing niet voldoet aan de eisen van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb. [REDACTED] maakt niet aannemelijk dat er een andere bevredigende oplossing bestaat. Red de Hout bestrijdt evenmin dat de Wnb-ontheffing nodig is vanwege de hierboven genoemde in de Wnb vermelde redenen. Deze twee punten staan dus niet ter discussie.

[REDACTED] stelt niet expliciet dat voor de aangevraagde soorten afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, laat staan dat zij die stelling concreet onderbouwt. Reeds hierom kan het bezwaar van [REDACTED] niet slagen. [REDACTED] stelt slechts dat niet is onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van de verschillende vleermuissoorten niet in gevaar komt. Zoals hiervoor aangegeven is in de Wnb-ontheffing uitgebreid omschreven dat de ontheffing voldoet aan artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb. De bezwaargrond kan daarom niet slagen.

Daarbij citeren verweerders het oordeel van de voorzieningenrechter van 23 januari 2020, waarin staat dat er vooralsnog geen aanleiding bestaat te twijfelen aan de juistheid van het standpunt van verweerders dat de gunstige staat van instandhouding met toepassing van die mitigerende maatregelen niet in gevaar komt. Verweerders merken op dat [REDACTED] niet met een (tegen)advies van een andere deskundige heeft onderbouwd dat aan het advies van SWECO moet worden getwijfeld.

Volgens verweerders is de Wnb-ontheffing nu juist verleend omdat verboden uit artikel 3.5 van de Wnb worden overtreden. Deze Wnb-ontheffing kon worden verleend omdat een groot aantal mitigerende en compenserende maatregelen voor de aangevraagde soorten wordt getroffen, zodat aan het hiervoor genoemde streven voor de betreffende soorten geen afbreuk wordt gedaan.

Overweging commissie:

De commissie overweegt dat de invulling van de vorm van samenwerking tussen provincie en gemeente niet door het Rijk wordt geregeld maar dat dit op basis van onderling gemaakte afspraken wordt bepaald. Dit betekent dat het aan de partijen zelf is hoe zij in het geval van de renovatie van het ziekenhuis wensen samen te werken. Daarnaast is het van belang dat het bezwaarschrift betrekking heeft op de ontheffing, verleend krachtens artikel 3.8 Wnb, en niet op de nieuwbouwplannen voor het Noordwest Ziekenhuis. Hier wordt derhalve niet verder op ingegaan.

Over het punt van bezwaarde dat elke ingreep in het gebied dat gunstig is voor de vleermuis, altijd een ongunstig effect heeft op de natuurlijke staat van de instandhouding, overweegt de commissie het volgende.

Artikel 3.8 Wnb staat toe dat Gedeputeerde staten ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of

Hoor- en adviescommissie

eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. De wetgever is zich er van bewust dat een dergelijke ingreep effect heeft op de natuurlijke staat van instandhouding.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat artikel 16 van de Habitatrictlijn (dat is geïmplementeerd in artikel 3.8 Wnb) bepaalt dat voor het toestaan van een afwijking van de verboden als bedoeld in artikel 3.5 Wnb als voorwaarde geldt dat de ontheffingverlening geen afbreuk mag doen aan het streven om de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Als dit niet zonder meer is verzekerd, zoals in het de huidige casus, zal aan de ontheffing als voorwaarde moeten worden verbonden dat bepaalde mitigerende of compenserende maatregelen worden getroffen, zodanig dat van een dergelijke afbreuk geen sprake zal zijn.

Het is dus aan verweerders om mitigerende of compenserende maatregelen voor te schrijven en te onderbouwen dat er geen sprake zal zijn van een afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de diersoorten die met de Wet natuurbescherming worden beschermd.¹

De commissie merkt op dat verweerders met hun besluit zijn afgegaan op de adviezen van SWECO, een adviseur die ter zake – zo is tussen partijen niet in geschil – als deskundige kan worden beschouwd. Bezwaarde heeft niet aannemelijk gemaakt dat de adviezen van SWECO qua inhoud of wijze van totstandkoming niet voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Bovendien heeft bezwaarde niet met een advies van een andere deskundige toereikend onderbouwd dat aan de juistheid van het advies en de conclusies van SWECO moet worden getwijfeld. De commissie heeft gelet op de deskundigheid van SWECO geen reden om te twijfelen aan de conclusies aangaande de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

Met betrekking tot het voorzorgsprincipe overweegt de commissie als volgt. Het Europees Hof van Justitie heeft geoordeeld dat het voorzorgsprincipe in de Habitatrictlijn betekent dat het eerst duidelijk moet zijn hoe het staat met de populatie en de gevolgen die het doden van exemplaren heeft, voordat er toestemming wordt gegeven voor een ontheffing krachtens de richtlijn (in dit geval artikel 3.8 Wnb). Als hier onzekerheid over is, mag geen ontheffing worden gegeven.² Daarvan is hier geen sprake.

Bezwaar 2: Monitoring

Verder stelt bezwaarde dat de standaardregels die gelden bij het monitoren en vaststellen van populaties met voeten worden getreden, omdat er geen gebruik is gemaakt van zendering van de dieren in de Westerhout. Zonder deze zendering kunnen de populaties niet juist worden vastgesteld.

Verweer: -

Overweging commissie:

De commissie overweegt dat de telling gedaan is door een deskundig bureau SWECO en dat de gebruikte bronnen erkende en deskundige bronnen zijn. Bezwaarde heeft niet het tegendeel aangetoond en zij heeft geen rapport overgelegd, waaruit een andere en betere wijze van monitoring blijkt en dat kan gelden als tegenhanger van de gebruikte bronnen.

Bezwaar 3: Vormgeving ziekenhuis

Bezwaarde stelt dat het nieuwe ziekenhuis drie vleugels heeft die naar het westen zijn gericht, de Westerhout in. Volgens bezwaarde kunnen draaiwinden behoorlijke impact hebben op de bomen, vooral ook omdat de bomen gewend zijn wind uit vooral het zuidwesten te ontvangen. Dat is te zien aan de stand van de bomen. Bezwaarde wijst erop dat door de terugkaatsende wind in de armen van het gebouw een onzekere situatie ontstaat voor de overblijvende bomen, die het toch al zwaar hebben de laatste jaren met extra regenval, plotselinge droogte en zomerstormen. Hoe minder bomen hoe minder buffer en weerstand tegen klimaatverandering en milieuvervuiling.

¹ Memorie van toelichting - Regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), 11.4. Milieueffecten <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vj2sfucdimul>

² Arrest Europees Hof van Justitie van 10 oktober 2019, ECLI:EU:C:2019:851

Hoor- en adviescommissie

Bezwaarde wijst erop dat de Hout opnieuw dunner en minder robuust wordt, hetgeen voor het voortbestaan van de vleermuizen ernstige gevolgen kan hebben. Dunner betekent ook meer lichtinval vanuit de stedelijke omgeving en het nieuwe ziekenhuisgebouw. Het is algemeen bekend dat vleermuizen juist duisternis nodig hebben.

Verweer:

Zoals op blz. 4 van de Wnb-ontheffing is aangegeven is juist voor vier verblijfplaatsen van vleermuizen een ontheffing aangevraagd, omdat deze verblijfplaatsen in de bosrand komen te staan als gevolg van de kap van bomen in de omgeving, waardoor aantasting van de verblijfplaatsen wordt verwacht. Hier ziet de Wnb-ontheffing nu juist op. Zoals hiervoor reeds is omschreven worden maatregelen getroffen om negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen.

Overweging commissie:

De commissie gaat mee met verweerders dat de ontheffing ziet op de vier verblijfplaatsen, omdat zij in de bosrand komen te staan als gevolg van de bomenkap. De maatregelen die zijn getroffen om de negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen, zijn met behulp van het advies van SWECO tot stand gekomen.

Bezwaar 4: Verlichting

Volgens bezwaarde maakt de verlichting vanuit het ziekenhuis geen onderdeel uit van het verlichtingsplan. Bezwaarde merkt op dat uit geen van de stukken met betrekking tot de nieuwbouw valt op te maken hoe getracht wordt de impact van de verlichting te minimaliseren. De Omgevingsdienst heeft op het ontbreken hiervan niet adequaat geacteerd en elke toename van licht is schadelijk voor vleermuizen.

Verweer:

In voorschrift 22 en 23 van de ontheffing is vastgelegd dat de verlichting conform het verlichtingsplan wordt uitgevoerd en dat afstraling van licht naar de Westerhout voorkomen moet worden. Langs de aanrijroute voor ambulances dient daarbij een zodanige vorm van verlichting gebruikt te worden dat de armaturen tijdens de nachtperiode alleen licht geven zodra er ambulances passeren. Ook tijdens de werkzaamheden dient het gebruik van kunstlicht gericht te worden op de werklocatie en moet strooilicht buiten de locatie voorkomen worden. Zoals ook op blz. 9 en 10 van de ontheffing is te lezen wordt het boscompensatiegebied en het daarachter gelegen deel van de oude Westerhout zo donker mogelijk gehouden.

Overweging commissie:

Bovenstaande maatregelen zijn door verweerders aan de ontheffing verbonden op basis van het onderzoeksrapport van SWECO. Bezwaarde heeft niet onderbouwd waarom de genomen maatregelen niet voldoende zijn. SWECO is een adviseur die ter zake – zo is tussen partijen niet in geschil – als deskundige kan worden beschouwd. Bezwaarde heeft niet aannemelijk gemaakt dat de adviezen van SWECO qua inhoud of wijze van totstandkoming niet voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Bovendien heeft bezwaarde niet met een advies van een andere deskundige toereikend onderbouwd dat aan de juistheid van het advies en de conclusies van SWECO moet worden getwijfeld. De commissie heeft gelet op de deskundigheid van SWECO geen reden om te twijfelen aan de conclusies aangaande de gunstige instandhouding van de soort.

De commissie merkt wel op dat het haar niet duidelijk is geworden waarom er geen gehoor is gegeven aan de aanbeveling van Endemica met betrekking tot de verlichting (blz. 33). Hoewel het geen navolging geven aan deze aanbeveling niet van invloed is op de juistheid van het bestreden besluit, zou het aanvrager sieren om aan deze aanbeveling gevolg te geven.

Bezwaar 5: Vleermuizen

Bezwaarde stelt dat overleving van de ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis niet serieus wordt genomen, omdat de kasten ongeschikt zijn voor de vleermuizen waardoor zij kunnen sterven door bevriezing. De vleermuiskasten zijn voor overwintering ongeschikt en het is belangrijk hoe hoog de kasten hangen, waar ze hangen, hoeveel ruimte er om de kast is etc. Elke

Hoor- en adviescommissie

vleermuissoort heeft een verschillende behoefte qua leefomgeving, vestigingsplaats en vliegroutes. Daarnaast stelt bezwaarde dat voldoende alternatieven noodzakelijk zijn voor de verschillende soorten die ook nog met elkaar concurreren. Het compenseren van bomen die minimaal 25 jaar of zelfs 50 jaar oud zijn is niet mogelijk. Volgens bezwaarde is er geen rekening gehouden met de verschillende behoeften van de verschillende vleermuizen.

Verweer:

Zoals in voorschrift 15 van de ontheffing is opgenomen, dienen alle werkzaamheden uitgevoerd te worden met inachtneming van de meest recente kennisdocumenten van de aangevraagde soorten die gepubliceerd zijn op www.BIJ12.nl. De typen op te hangen vleermuiskasten voldoen aan dit document voor de betreffende typen verblijfplaatsen van de ontheven soorten. De Wnb-ontheffing ziet bijvoorbeeld niet op het beschadigen of vernielen van een winterverblijfplaats en dus hoeven de vleermuiskasten ook niet te dienen als compensatie daarvan.

Daarnaast dienen de werkzaamheden en voorschriften te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend (voorschrift 8). Dit betekent dat voldoende gewaarborgd is dat voor de aangevraagde soorten geschikte maatregelen worden getroffen. Bovendien zijn drie verschillende typen tijdelijke verblijfplaatsen opgehangen, waarbij aan de ecologische vereisten van alle ontheven soorten is voldaan.

In voorschriften 11 en 12 van de ontheffing is vastgelegd welke boomsoorten, aantallen en stamdiameters aangehouden moeten worden bij de boscompensatie en welke soorten, bedekkingen, aantallen en hoogtes voor de herbeplanting aangehouden moeten worden. De nieuw aan te planten bomen zullen op korte termijn niet geschikt zijn als verblijfplaats (wel als foerageergebied). Alle te planten boomsoorten krijgen echter relatief snel holttes en kunnen daarmee geschikt worden als verblijfplaats.

Een aantal bomen blijft staan waarin momenteel holttes aanwezig zijn maar waar tot dusver geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Hiermee is voldoende gewaarborgd dat negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Overweging commissie:

De commissie overweegt dat in het ontheffingsbesluit per soort vleermuis aangegeven is wat de staat van instandhouding is, alsmede de beoordeling daarvan en een uitgebreide toelichting op de maatregelen. Ook uit de specifieke voorschriften blijkt dat er rekening wordt gehouden met de specifieke soorten. Hieruit kan worden opgemaakt dat er voldoende alternatieven geboden worden en dat deze een positief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen.

Er zijn in de te kappen bomen geen winterverblijfplaatsen gevonden en die hoeven, zoals verweerders stellen, derhalve ook niet gecompenseerd te worden (zie figuur 8, p. 13 van het activiteitenplan).

Bezwaar 6: Rosse vleermuis

Volgens bezwaarde is de rosse vleermuis een van de kwetsbaarste vleermuissoorten in de winter, omdat ze overwinteren in een redelijk grote groep dicht opeengepakt in een boomholte. Deze vleermuis staat op de rode lijst, is nog niet zo lang in de Hout en heeft er jaren over gedaan om hier een populatie op te bouwen. Dit betekent volgens bezwaarde dat verstoring door kap en de grootschalige nieuwbouwplannen ernstige gevolgen kan hebben en de gunstige staat van instandhouding sterk negatief kan beïnvloeden. De rosse vleermuis is vooral afhankelijk van oude bomen met holttes en die zijn in toenemende mate zeldzaam.

Verweer:

Deze grond is door [REDACTED] onvoldoende onderbouwd en kan reeds daarom niet slagen. Ten aanzien van de rosse vleermuis wordt opgemerkt dat de ontheffing nu juist is verleend voor de kraamverblijfplaats van de rosse vleermuis. Voor alle aangevraagde soorten worden compenserende en mitigerende maatregelen getroffen om negatieve effecten van het project op de genoemde soorten zoveel mogelijk te beperken. In de voorschriften van de ontheffing zijn de

Hoor- en adviescommissie

maatregelen geborgd. Niet aannemelijk is gemaakt dat deze maatregelen onvoldoende zouden zijn.

Overweging commissie:

De commissie kan zich vinden in de stelling van verweerders. Bezwaarde heeft met bovenstaande niet onderbouwd waarom de gunstige staat van instandhouding van de rosse vleermuis, ondanks de maatregelen die verweerders hebben verbonden aan de ontheffing, in gevaar komt.

Bezwaar 7: Vleermuiskastenmonitoring

Bezwaarde stelt dat onvoldoende is gebleken dat er goede monitoring plaatsvindt. Dit is van belang om na te gaan of de kasten die geplaatst zijn door de Ziekenhuisgroep wel werken. Volgens bezwaarde zijn vleermuiskasten een tijdelijke maatregel en wordt maar één van de kasten daadwerkelijk gebruikt. Aan het huidige ziekenhuisgebouw zijn vleermuiskasten gehangen. Ook zal een deel van de kasten nooit gebruikt worden, omdat ze vrij ver van het bosgebied hangen waar kap moet plaatsvinden en omdat ze op een plek hangen waar te veel licht is.

Verweer:

In het kader van de gevolgen van de kap van in totaal 109 bomen op het terrein van het Noordwest Ziekenhuis en in het stadspark Westerhout is er voldoende onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het uitvoeren van monitoring is niet noodzakelijk. Dit wordt ook niet voorgeschreven door de Wet natuurbescherming. Door het bevoegd gezag wordt gehandhaafd of de activiteiten conform de ontheffing worden uitgevoerd en de mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Het plaatsen van de 35 vleermuiskasten in bomen in de Westerhout is inderdaad een tijdelijke maatregel. Op blz. 4 en 7-10 van de ontheffing is het gehele pakket aan mitigerende maatregelen toegelicht. Naast het plaatsen van 35 vleermuiskasten worden permanente maatregelen getroffen. In de tussenliggende periode fungeren de 35 vleermuiskasten. Deze zijn van dusdanig stevige kwaliteit dat die gedurende voldoende lange tijd dienst kunnen doen. Met het gehele pakket aan maatregelen is voldoende gewaarborgd dat negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Verweerders verwijzen naar het verweer onder bezwaar 5, dat hier herhaald en ingelast wordt ten aanzien van de functionaliteit van de vleermuiskasten.

Overweging commissie:

De commissie overweegt dat de kasten die in de bomen in het Westerhoutpark worden opgehangen een tijdelijke maatregel zijn. Daarnaast zijn reeds eerder kasten aan het ziekenhuisgebouw geplaatst, die in het besluit 'overcompensatie' worden genoemd. Ook uit het onderzoek van Endemica is gebleken dat een deel van die vleermuiskasten aan de huidige bebouwing van het ziekenhuis te veel in het licht hangt en verkeerd georiënteerd is. Dit was een maatregel wegens een eerdere ontheffing die dus buiten het toetsingskader van het onderhavige besluit valt.

Daarnaast wordt in de ontheffing rekening gehouden met de afstand tot de huidige verblijfplaatsen en worden er ook permanente oplossingen geboden voor de positieve staat van instandhouding van de vleermuissoorten die beschermd worden door de Wnb. Bezwaarde heeft niet met een advies van een andere deskundige toereikend onderbouwd dat de maatregelen in het besluit van verweerders niet voldoende zijn.

Bezwaar 8: Compensatie

Bezwaarde is het oneens met het ontheffingsbesluit waarin op pagina 5 wordt gesteld dat het compensatiegebied op korte termijn een vervangende locatie is voor vleermuizen. Bezwaarde stelt dat dit niet onderbouwd is en dat holtes worden gemaakt door spechten en ook die worden door de werkzaamheden en de kap verstoord in hun leefgebied. Volgens bezwaarde zorgt de bomenkap ervoor dat er een stuk potentiële vestigingsplaats, omdat er geen nog geen

Hoor- en adviescommissie

spechtgaten zijn in de bomen die gekapt zijn, voorgoed verloren gaat voor de spechten die de vestiging van vleermuizen kunnen bevorderen met hun spechtengaten. Spechten zijn onderdeel van het ecosysteem waarvan vleermuizen mede afhankelijk zijn. Volgens bezwaarde is het een domino-effect van negatieve gevolgen als er gekapt gaat worden. Bezwaarde is het niet eens met het ontheffingsbesluit waarin staat dat de bomen in het compensatiegebied snel holtes zullen hebben. De holtes worden gemaakt door spechten. Dichtbij de bebouwing maken spechten geen nesten. En voedsel is in een compensatiebos lang niet zo makkelijk te vinden als in een natuurlijk stuk bos.

Bezwaarde geeft aan het oneens te zijn met het punt in het ontheffingsbesluit waarin staat dat de kwaliteit van het parkbos Alkmaarderhout wordt verbeterd en de oppervlakte wordt vergroot. Een 400 jaar oude bosbodem met een rijk bodemleven is nooit te compenseren door een nieuw aan te leggen grasveld en vijver, dicht tegen het gebouw.

Verder wordt voor fase 2 nog 3500 m² gebruikt. Nergens in de stukken wordt door de aanvrager van de ontheffing aangegeven dat hiervan geen gebruik gemaakt gaat worden. Compensatiegebied P5 heeft een oppervlakte van 1675 m². Ook dit gebied is geen valide compensatie van een ruim 400 jaar oud gebied.

Bezwaarde is het niet eens met verweerders dat de gunstige staat van instandhouding in de nieuwe situatie zou kunnen verbeteren op lokaal niveau. Volgens bezwaarde wordt het gebied door het dunnen van de Westerhout en de plaatsing van het gebouw dicht tegen het park aan, steeds kwetsbaarder. Het is niet te voorspellen wat de natuur in de toekomst gaat doen. Bovendien geeft bezwaarde aan dat er veel concurrentie in het bos is voor beschikbare holtes en dit alleen maar toeneemt wanneer er bomen worden gekapt. Compensatiebomen kunnen mogelijk pas over enkele decennia een gunstige invloed hebben. Grotere, natuurlijke bossen zijn noodzakelijk voor het natuurlijk evenwicht van de diersoorten die er leven. Daarom is behoud en zelfs uitbreiding van het bos noodzakelijk.

Verweer:

De Wnb-ontheffing is afgegeven voor slechts de gevolgen van de kap van de oranje gemarkeerde bomen, zoals weergegeven op bijlage 1 bij de ontheffing, voor de eerder genoemde verblijfplaatsen van de aangevraagde vier soorten. Het pakket aan compenserende en mitigerende maatregelen dat getroffen wordt ziet daar op.

In de directe omgeving, waaronder de omgeving van de aanrijroute voor de ambulances, is een herbeplantingsplan ontwikkeld dat erop gericht is een struikachtige omgeving te creëren. Dit is gewaarborgd in voorschrift 11 van de ontheffing. Ook wordt boscompensatie uitgevoerd ten noordwesten van het plangebied, waarbij bomen worden verplant en nieuwe bomen worden geplant. In voorschrift 12 van de ontheffing is dit gewaarborgd.

In voorschriften 11 en 12 van de ontheffing is vastgelegd welke boomsoorten, aantallen en stamdiameters aangehouden moeten worden bij de boscompensatie en welke soorten, bedekkingen, aantallen en hoogtes voor de herbeplanting aangehouden moeten worden. De nieuw aan te planten bomen zullen op korte termijn niet geschikt zijn als verblijfplaats (wel als foerageergebied). Alle te planten boomsoorten krijgen echter relatief snel holtes en kunnen daarmee geschikt worden als verblijfplaats. Ook worden conform voorschrift 13 de bomen die zijn aangegeven op de kaart van bijlage 2 bij de ontheffing verplaatst naar het boscompensatiegebied. Deze bomen krijgen sneller holtes dan de (kleinere) nieuw te planten bomen. Bovendien wordt een kruidlaag aangeplant die (evenals de struiklaag) door zijn bloei insecten aantrekt, die als voedsel voor vleermuizen kunnen dienen.

Een aantal bomen blijft staan waarin momenteel holtes aanwezig zijn maar waar tot dusver geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. De Wnb-ontheffing ziet niet op een grasveld of de vijvers die aangelegd worden in het kader van de watercompensatie. Deze grond houdt dan ook geen verband met de ontheffing en kan daarom niet slagen.

Hoor- en adviescommissie

Voor alle aangevraagde soorten worden compenserende en mitigerende maatregelen getroffen om negatieve effecten van het project op de genoemde soorten zoveel mogelijk te beperken. In de voorschriften van de ontheffing zijn de maatregelen geborgd.

In voorschrift 22 en 23 van de ontheffing is vastgelegd dat de verlichting conform het verlichtingsplan wordt uitgevoerd en dat afstraling van licht naar de Westerhout voorkomen moet worden. Langs de aanrijroute voor ambulances dient daarbij een zodanige vorm van verlichting gebruikt te worden dat de armaturen tijdens de nachtperiode alleen licht geven zodra er ambulances passeren. Ook tijdens de werkzaamheden dient het gebruik van kunstlicht gericht te worden op de werklocatie en moet strooilight buiten de locatie voorkomen worden. Zoals ook op blz. 9 en 10 van de ontheffing is te lezen wordt het boscompensatiegebied en het daarachter gelegen deel van de oude Westerhout zo donker mogelijk gehouden.

Met dit pakket aan maatregelen is voldoende gewaarborgd dat negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk worden voorkomen. Aan het criterium dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (artikel 3.8 lid 5 Wnb) is derhalve voldaan. Niet aannemelijk is gemaakt dat de getroffen maatregelen onvoldoende zouden zijn en dat niet wordt voldaan aan het wettelijke criterium.

Overweging commissie:

De commissie overweegt dat bezwaarde heeft aangegeven dat het onduidelijk is of er spechtgaten zijn. De commissie constateert dat bezwaarde dit echter zelf ook niet aannemelijk heeft gemaakt. Hoe het ook zij, de commissie constateert dat de bomen die geplant zullen worden snel holtes krijgen. Ook blijven er bomen staan waar holtes reeds in aanwezig zijn.

Verder gaat de commissie mee met verweerders met betrekking tot de compensatie van een 400 jaar oude bosbodem. Verweerders hebben hun compenserende en mitigerende maatregelen op basis van een deskundig onderzoek vastgesteld. De bezwaargrond van bezwaarde geeft geen aanleiding dit onderzoek in twijfel te trekken. De ontheffing heeft daarnaast slechts betrekking op de 109 bomen die gekapt worden en daarbij is de aanleg van een grasveld en vijver niet aangemerkt als compenserende en/of mitigerende maatregel.

Voorts heeft bezwaarde niet met een advies van een andere deskundige toereikend onderbouwd dat de maatregelen, onder andere gewaarborgd in de voorschriften 11, 12, 13, 22 en 23, in het besluit van verweerders niet voldoende zijn. De commissie heeft gelet op de deskundigheid van SWECO geen reden om te twijfelen aan de conclusies aangaande de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bezwaar 9: Cumulatieve effecten

Bezwaarde stelt dat er wel een project bezig is in het plangebied dat de instandhouding van beschermde soorten aantasten en er dus cumulatieve effecten ontstaan in het gebied. Dit in tegenstelling tot wat de conclusie in het rapport van SWECO is. Het gaat volgens betrokkene om de ingebruikname van de voormalige gevangenis Schutterswei als hotel wat een toename van verlichting, autoverkeer en wandelaars in het bos met zich brengt.

Verweer:

Naar aanleiding van een nadere vraag van de commissie over dit punt, hebben verweerders het volgende aangevoerd. Bezwaarde heeft niet aannemelijk gemaakt dat de locaties van de herbeplanting, boscompensatie en vleermuiskasten zich binnen het invloedsgebied van eventuele verlichting van het hotel of autoverkeer bevinden en waarom een toename van recreatie een cumulatief effect heeft met de verleende ontheffing voor de bomenkap. Reeds daarom kan deze grond niet slagen.

Daarnaast valt niet in te zien dat sprake is van cumulatieve effecten tussen de ontheffen bomenkap, inclusief de voorgeschreven compenserende en mitigerende maatregelen, en de ingebruikname van het hotel. Het hotel bevindt zich ten zuiden van het plangebied. Stadsboerderij de Hout, een boszone en de Julianalaan bevinden zich tussen het hotel en het

Hoor- en adviescommissie

plangebied. Hierdoor is het niet aannemelijk dat het herbeplantingsplan en het boscompensatiegebied (bijlage 1 bij de ontheffing) zich bevinden in het invloedsgebied van eventuele verlichting van het hotel.

Overweging commissie:

Anders dan in het gebiedsbeschermingsrecht van de Wnb voor Natura 2000-gebieden (artikel 2.7 lid 1 en lid 3 Wnb jo artikel 2.8, lid 1-8, Wnb), kent de Wnb voor soortenbescherming geen cumulatietoets. Dat neemt niet weg dat uit de jurisprudentie (ABRVs, 29-4-2020, ECLI:NL:RVS:2020:1160) blijkt dat cumulatieve effecten moeten worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van een soort waarvoor de ontheffing wordt verleend.

De commissie is het met verweerders eens dat gelet op de ligging van de Schutterswei ten opzichte van het betreffende gebied waar de ontheffing betrekking op heeft er geen sprake is van een cumulatief effect. In het rapport van SWECO wordt geconcludeerd dat er geen andere activiteiten en/of projecten aanwezig zijn die de instandhouding van beschermde soorten aantasten. Bezwaarde heeft niet door middel van een rapport aangetoond dat de conclusie in het rapport van SWECO onjuist is.

Bezwaar 10: Grondwaterstand:

Bezwaarde geeft in haar bezwaarschrift aan dat de vijver tussen de Westerhout en het Noordwest Ziekenhuis van levensbelang is voor alle vleermuizen. Het dempen van de sloot in het te kappen deel maakt geen onderdeel uit van het SWECO-onderzoek, terwijl het wel negatieve effecten heeft, evenals verandering van de grondwaterstand als gevolg van de bebouwing en de garage.

Bezwaarde stelt dat verandering in de grondwaterstand als gevolg van alle bebouwing een negatief effect heeft op de bodemgesteldheid en dus op het bos en alle levende soorten. Bezwaarde verwijst naar de aansluiting op het warmtenet waardoor de waterstand in de sloot bij het Westerhoutpad bijzonder laag is en reeds is drooggevallen. De waterkwaliteit is erg slecht waardoor de sloot bij het Westerhoutpad sindsdien geen geschikte drinkwatervoorziening meer is voor vleermuizen.

Een ander deel van deze sloot is volledig bedekt met kroos, waardoor ook dit geen geschikte drinkvoorziening is. Bezwaarde stelt dat als de sloot gedempt wordt, er dus totaal geen geschikte drinkplaats meer is in de Alkmaarderhout. Zogende vrouwtjes hebben onvoldoende energie om grote afstanden af te leggen voor hun drinkwatervoorziening.

Daarbij verwijst bezwaarde naar de geplande bouw van een garage onder het ziekenhuis die in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten is, maar wel invloed heeft op de grondwaterstand en de bomen. Als het warmtenet al tot een ontregeling heeft kunnen leiden, dan moeten we ons grote zorgen maken vanwege die garage. Onderzoek ontbreekt, maar dient wel deel uit te maken van de plannen.

Verweer:

Deze grond is door [REDACTED] onvoldoende onderbouwd en kan reeds daarom niet slagen. Niet is aangetoond dat de sloot essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Op blz. 13 van de rapportage 'activiteitenplan ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar' van SWECO van 12 april 2019 (bijlage 3) is op kaart aangegeven waar welke vleermuizen zijn waargenomen. De sloot is niet aangemerkt als foerageergebied dan wel vliegroute. Het blijkt niet dat er essentieel foerageergebied voor wat betreft water verloren gaat. De aanvraag zag daar niet op en de Wnb-ontheffing dus ook niet.

Overweging commissie:

De commissie is van mening dat bezwaarde niet aannemelijk heeft gemaakt dat de verandering van de grondwaterstand een negatief effect heeft op de vleermuizen. Niet kan worden vastgesteld uit hetgeen bezwaarde aanvoert dat vóór de verandering van de grondwaterstand de sloot wel als

Hoor- en adviescommissie

drinkwatervoorziening fungeerde en dat dat nu niet meer zo is. Bezwaarde heeft evenmin aangetoond als gevolg van de komst van een garage de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

Evenmin is aangetoond, bijvoorbeeld aan de hand van een rapport dat de vijver wel een essentieel onderdeel is van het betreffende foerageergebied van de betreffende soorten vleermuizen, waardoor aantasting daarvan een negatieve invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van die soorten en waarom het met het oog daarop wel in het SWECO onderzoek opgenomen had moeten worden.

Bezwaar 11: Andere bevredigende oplossingen

In de ontheffing, onder C. inhoudelijke beoordeling, andere bevredigende oplossing, wordt gesteld dat vanwege noodzakelijke watercompensatie bomenkap niet te vermijden is. Bezwaarde is van mening dat deze compensatie niet nodig is als de nieuwbouw wordt gerealiseerd op eigen terrein. De te dempen sloot kan daarmee immers behouden blijven.

Gesteld wordt dat er geen alternatief is en dat de Noordwest Ziekenhuisgroep de Westerhout moet gebruiken. Dat alternatief is er wel, deze is aangedragen door Stichting Animo en onderschreven door de voltallige Klankbordgroep. Op het moment van vaststelling van het bestemmingsplan was nog niet bekend of er een parkeergarage zou komen. De parkeergarage zou eerder halverwege het nieuwe gebouw komen. Nu de plannen concreet zijn vastgesteld en de parkeergarage geheel onder het nieuwe ziekenhuis blijkt te komen, is zeker niet langer te stellen dat aantasting van de Westerhout noodzakelijk is. Bovendien: de Huisartsenpost Alkmaar (HAPA) heeft vorig jaar besloten op de huidige locatie bij NS-station Alkmaar-Noord te blijven. Aanvankelijk werd bij de plannen rekening gehouden met de komst van de HAPA. Nu dat niet gebeurt, betekent dit dat er minder ruimte nodig is voor de nieuwbouwplannen. Het maakt het mogelijk dat de Noordwest Ziekenhuisgroep haar plannen geheel op eigen terrein uitvoert, waardoor de Hout gespaard kan blijven.

Verweer:

Zoals op blz. 6 van de Wnb-ontheffing is onderbouwd, is het onvermijdelijk is om de bomen in de Westerhout te kappen omdat de oude bebouwing van het ziekenhuis in gebruik moet blijven zolang de nieuwbouw nog niet gereed is voor gebruik. Een andere bevredigende oplossing voor het voorliggende probleem, het nieuw bouwen van een ziekenhuis om hoogwaardige ziekenhuiszorg te kunnen blijven bieden en tegelijkertijd het ziekenhuis in bedrijf houden, is niet voorhanden.

Ook de voorzieningenrechter heeft op 23 januari 2020 ten aanzien van de nu voorliggende Wnb-ontheffing geen grond gezien om aan de juistheid van dat oordeel te twijfelen (r.o. 6.1).³ In het kader van het bestemmingsplan zijn drie alternatieven afgewogen. Ook de 0-bomenvariant is onderzocht. De Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State⁴ heeft reeds in het kader van het bestemmingsplan "Noordwest Ziekenhuis Alkmaar" geoordeeld dat de drie alternatieven, in het bijzonder de 0-bomenvariant, voldoende zijn bekeken en voldoende is gemotiveerd waarom de voorkeur uitgaat naar het gekozen alternatief. De Afdeling⁵ heeft eerder geoordeeld dat verwezen mag worden naar beoordelingen en afwegingen die in het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan zijn gemaakt. Ook de voorzieningenrechter oordeelde op 23 januari 2020 dat Red de Hout niet aannemelijk heeft gemaakt dat er zicht is op een alternatief (bouw)plan, laat staan een alternatief plan waaruit blijkt dat de nieuwbouw(uitbreiding) kan plaatsvinden en het ziekenhuis gewoon in bedrijf kan blijven zonder dat bomen hoeven te worden gekapt. De voorzieningenrechter heeft daarbij in aanmerking genomen dat in de procedure rond de vaststelling van het bestemmingsplan dat op 6 maart 2019 onherroepelijk is geworden, reeds door Red de Hout aangedragen alternatieven zijn verworpen (r.o. 6.2).

Overweging commissie:

³ Uitspraak Rechtbank Noord-Holland van 23 januari 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:438

⁴ Uitspraak Raad van State 6 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:728

⁵ Uitspraak Raad van State 8 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:149

Hoor- en adviescommissie

De commissie overweegt dat het ziekenhuis verschillende scenario's onderzocht heeft met betrekking tot de vernieuwing van het gebouw. Dit blijkt uit het activiteitenplan van SWECO.⁶ Bezwaarde heeft niet aannemelijk gemaakt dat er zicht is op een alternatief (bouw)plan, laat staan een alternatief plan waaruit blijkt dat de nieuwbouw(uitbreiding) kan plaatsvinden en het ziekenhuis gewoon in bedrijf kan blijven zonder dat bomen hoeven te worden gekapt. Er kan van uit worden gegaan dat er een deskundige afweging is gemaakt door verweerders tussen de verschillende scenario's. Verder volgt de commissie de voorzieningsrechter in de uitspraak van 23-01-2020 dat in de procedure rond de vaststelling van het bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis Alkmaar, dat op 6 maart 2019 onherroepelijk is geworden, de door bezwaarde aangedragen alternatieven ook al zijn verworpen.⁷

Bezwaar 12: Renovatie Westerlicht

Op 19 augustus 2019 is gestart met de renovatie van Huize Westerlicht. Westerlicht is al jaren een vaste pleisterplaats van vleermuizen. In het gebouw bevonden zich ook vleermuizen die zowel in gebouwen als in bomen nestelen.

Volgens het activiteitenplan onder 12.1 zijn in september 2019 bomen in het te kappen deel van de Westerhout onklaar gemaakt als nestelplek. Bijgaande foto's gemaakt op 27 december 2019 tonen aan dat dit niet het geval is. De foto's tonen dode bomen met loszittend schors en bomen met mogelijke nestelholten. Begin oktober was Westerlicht nog niet onklaar gemaakt als geschikte overwinterplek. Verder kunnen bomen waar dikke wortels van klimop tegenaan groeien ook een overwinteringsplek zijn. Daarvan bevinden zich diverse bomen in het te kappen gedeelte. Mogelijk hebben vleermuizen vanuit Westerlicht na september nestelplek gevonden in het te kappen deel. Onderzoek hiernaar ontbreekt, maar is volgens de regels in de Habitatrictlijn noodzakelijk.

Daarnaast geeft bezwaarde aan dat een aantal andere bomen niet ongeschikt zijn gemaakt voor de vleermuizen.

Verweer:

Slechts de 109 oranje gemarkeerde bomen, zoals weergegeven op bijlage 1 bij de Wnb-ontheffing, mogen gekapt worden op basis van deze Wnb-ontheffing ten behoeve van het project 'nieuwbouw ziekenhuis fase 1' (zie tevens voorschrift 14 van de Wnb-ontheffing). Voorschrift 17 bepaalt dat bomen pas gekapt mogen worden als zeker is dat er geen vleermuizen aanwezig zijn in boomholten. Indien blijkt dat er verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen er door een deskundige op het gebied van vleermuizen extra maatregelen genomen te worden om de bomen ongeschikt te maken en dient gecontroleerd te worden of de verblijfplaatsen verlaten zijn. Dit proces herhaalt zich tot de verblijfplaatsen verlaten zijn, aldus voorschrift 17.

Overweging commissie:

De commissie merkt op dat dit een handhavingsskwestie is. De commissie merkt daarbij wel op dat de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden van wezenlijk belang zijn. Deze voorschriften geven immers uitvoerig en gedetailleerd aan wat aanvrager moet doen en nalaten. Die voorschriften dienen uiteraard zorgvuldig te worden nageleefd. Het is aan verweerders om toe te zien op de naleving hiervan. De commissie ziet in de aangedragen bezwaren voortsnog geen reden om te twijfelen aan de naleving van deze voorschriften, maar wijst niettemin, wellicht ten overvloede, op het belang van actief toezicht.

Bezwaar 13: Aeriusberekening

In het stuk Belangrijke bespreekpunten van 11 november wordt aangegeven dat de Aeriusberekening niet voldoet aan de beleidsregels. In de aanvulling aanvraag van 19 november wordt vervolgens aangegeven dat een aangepaste aeriusberekening wordt gemaakt en een vergunning gebiedsbescherming Wet natuurbescherming wordt separaat aangevraagd. De PAS-uitspraak heeft ons geleerd dat we met activiteiten geen voorschot op de toekomst mogen ondernemen. Ook om die reden had – nog – geen ontheffing verleend mogen worden.

⁶ SWECO, 'Activiteitenplan ruige dwergvleermuis en gewone grootvleermuis Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar. 12-04-2019, p. 15.

⁷ Uitspraak Raad van State 6 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:728

Hoor- en adviescommissie

Verweer:

De Wnb-ontheffing ziet niet op stikstofaspecten. Deze grond houdt geen verband met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Separaat is een vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming aangevraagd.

Overweging commissie:

De commissie is het eens met verweerder dat de PAS-uitspraak geen verband houdt met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. In de onderhavige casus gaat het om de bomenkap en de effecten daarvan op soorten. Eventuele effecten van stikstof op Natura 2000 gebieden worden beoordeeld in het kader van een vergunning ex artikel 2.7 Wnb.

Bezwaar 14: Meldingsplicht, controlerende en afwezigheid deskundige

- Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN.

Die melding heeft nooit plaatsgevonden en ook niet kunnen plaatsvinden, gezien de dagtekening. Is hier sprake van 'u vraagt en wij draaien'?

- Controlerende

Van de controlerende dient verslaglegging plaats te vinden. In de rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:

- Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
- Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het projectgebied;
- Namen van de betrokken deskundigen;
- Foto's van het werkgebied en ongeschikt gemaakte delen;
- Klimatologische omstandigheden.
- De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Nu de kap gedeeltelijk al heeft plaatsgevonden, zouden deze melding en verslaglegging onderdeel moeten uitmaken van de achterliggende stukken. Dat is niet het geval.

- afwezigheid deskundige

Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden, werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.

Op 2 december is een tamme kastanje klaargemaakt voor verplanting. Bij deze activiteit was geen vleermuisdeskundige aanwezig. (zie bijlage foto's). Ook hiervan ontbreekt een melding in de achterliggende stukken.

Volgens bezwaarde had de kap voor het verlenen van een ontheffing ertoe moeten leiden dat de ontheffing niet verleend had moeten worden.

Verweer:

De Wnb-ontheffing is afgegeven voor slechts de gevolgen van de kap van de oranje gemarkeerde bomen, zoals weergegeven op bijlage 1 bij de Wnb-ontheffing, voor de aangevraagde vier soorten en hun zes verblijfplaatsen. Als in strijd is of wordt gehandeld met de voorschriften is dat een handhavingkwestie en dat valt buiten het nu voorliggende besluit.

Overweging commissie:

De commissie merkt op dat dit een handhavingkwestie is. De commissie merkt daarbij wel op dat de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden van wezenlijk belang zijn. Deze voorschriften geven immers uitvoerig en gedetailleerd aan wat aanvrager moet doen en nalaten. Die voorschriften dienen uiteraard zorgvuldig te worden nageleefd. Het is aan verweerders om

Hoor- en adviescommissie

toe te zien op de naleving hiervan. De commissie ziet in de aangedragen bezwaren vooralsnog geen reden om te twijfelen aan de naleving van deze voorschriften, maar wijst niettemin, wellicht ten overvloede, op het belang van actief toezicht.

Bezwaar 15: Voorschrift 20, Voorschrift 21 en gewenningsperiode

De Wnb stelt dat mitigerende maatregelen drie tot zes maanden van tevoren genomen moeten worden. De kasten die in de bomen komen te hangen zijn nog niet aangeleverd, omdat ze vanwege grote belangstelling niet voorradig zijn. Wellicht worden de kasten nog voor 1 februari geleverd en wordt in kaart gebracht wat de exacte locatie van de kasten wordt. Dan nog is niet voldaan aan de eisen. De Omgevingsdienst had ook om deze reden de ontheffing dan ook niet mogen verstrekken. Volgens bezwaarde had het niet aanleveren van de kaart van de exacte locatie van de kasten moeten leiden dat de ontheffing niet verleend werd.

Voorschrift 21

De bomen binnen een straal van 40 meter vanaf de verblijfplaatsen van de watervleermuis, zoals weergegeven in bijlage 5, dienen niet voor 1 februari 2021 te worden gekapt.

Op 18 december jl. is begonnen met de kap van bomen. Op 19 december is de ontheffing verzonden naar het Noordwest Ziekenhuis, aldus het stempel. Dit is een grove procedurefout volgens bezwaarde en reden genoeg om aan de zorgvuldigheid van het hele proces te twijfelen. In ieder geval heeft NWZ de regels overtreden door voorafgaand aan de vergunningverlening met de kap te starten. Verder roept dit de verdenking op dat NWZ en de Omgevingsdienst onvoldoende zakelijk met elkaar omgaan.

Daarnaast stelt bezwaarde dat de gewenningsperiode van één maand geldt in de actieve periode. Dat is niet in de winter en derhalve niet voldoende.

Verweer:

Voorschrift 20 schrijft voor dat op 1 februari 2020 de kasten geplaatst moeten zijn. Voorschrift 21 schrijft voor dat de bomen binnen een straal van 40 meter vanaf de verblijfplaatsen van de watervleermuis niet voor 1 februari 2021 mogen worden gekapt. Voorschrift 15 schrijft voor dat de werkzaamheden met inachtneming van de meest recente kennisdocumenten van de aangevraagde soorten gepubliceerd op www.BIJ12.nl moeten worden uitgevoerd. Hiermee is een voldoende gewenningsperiode gewaarborgd. Als in strijd is of wordt gehandeld met de voorschriften, is dat een handhavingskwestie en valt dat buiten het nu voorliggende besluit.

Overweging commissie:

Met betrekking tot de gewenningsperiode, is de commissie het met verweerders eens dat er vanuit mag gegaan worden dat de meest recente kennisdocumenten, conform voorschrift 15, in acht zijn genomen. Indien er sprake is van het in strijd handelen met het besluit en de daarin genoemde voorschriften, is dit een handhavingskwestie. De commissie merkt op dat dit een handhavingskwestie is. De commissie merkt daarbij wel op dat de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden van wezenlijk belang zijn. Deze voorschriften geven immers uitvoerig en gedetailleerd aan wat aanvrager moet doen en nalaten. Die voorschriften dienen uiteraard zorgvuldig te worden nageleefd. Het is aan verweerders om toe te zien op de naleving hiervan. De commissie ziet in de aangedragen bezwaren vooralsnog geen reden om te twijfelen aan de naleving van deze voorschriften, maar wijst niettemin, wellicht ten overvloede, op het belang van actief toezicht.

Bezwaar 16:

In haar aanvullende gronden stelt bezwaarde dat er een aantal bomen gekapt is, dat niet gekapt had mogen worden omdat zij nog niet ongeschikt gemaakt waren als nestplek en omdat de temperatuur dat niet toeliet. Ook twijfelt bezwaarde of de kap op deskundige wijze is gedaan.

Verweer: -

Hoor- en adviescommissie

Overweging commissie:

De commissie merkt op dat dit een handhavingskwestie is. De commissie merkt daarbij wel op dat de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden van wezenlijk belang zijn. Deze voorschriften geven immers uitvoerig en gedetailleerd aan wat aanvrager moet doen en nalaten. Die voorschriften dienen uiteraard zorgvuldig te worden nageleefd. Het is aan verweerders om toe te zien op de naleving hiervan. De commissie ziet in de aangedragen bezwaren vooralsnog geen reden om te twijfelen aan de naleving van deze voorschriften, maar wijst niettemin, wellicht ten overvloede, op het belang van actief toezicht.

Bezwaar 17:

Als reactie op het verweerschrift heeft bezwaarde nog het volgende opgemerkt. De sloot had onderdeel moeten zijn van de aanvraag.

Overweging commissie:

Volgens vaste jurisprudentie (ABRvS 15 februari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV5108 en ABRvS 4 februari 2019 ECLI:NL:RVS:2019:297) dienen verweerders op basis van de aanvraag een besluit te nemen. Nu de aanvraag niet op de betreffende sloot ziet, kan daar ook geen besluit over worden genomen.

ADVIES VAN DE COMMISSIE

De commissie komt op basis van de stukken tot de conclusie dat het bestreden besluit niet herroepen moet worden.

Het vorenstaande geeft de commissie aanleiding Gedeputeerde Staten van Noord-Holland met betrekking tot het bezwaarschrift van [REDACTED] d.d. 14 januari 2020 te adviseren het bezwaarschrift niet-ontvankelijk te verklaren en met betrekking tot het bezwaarschrift van [REDACTED] de bezwaren ongegrond te verklaren.

Haarlem, donderdag 28 mei 2020

de Hoor- en adviescommissie,

Kamer III

[REDACTED]
[REDACTED]
fungerend secretaris

[REDACTED]
[REDACTED]
voorzitter